

Transilvania Românească

Proprietar:
Dna CALIOP
DAVIDESCU

Director:
E. MERA.

GAZETĂ NAȚIONALĂ INDEPENDENTĂ.

Abonamentul:
Pe un an . . . . . 50 Lei
Pe 1/2 an . . . . . 25 Lei
Anunțuri după învoială.

Apare în fiecare
Duminică.

Redacția și administrația:
Str. Nicu Filipescu No. 14.
ALBA-IULIA.

Prim-redactor:
CORNEL T. RUSSU.

Conferința din Veneția.

Între Austria și Ungaria după luni de trăgănări s'a încheiat în Veneția un compromis. Ungaria va preda Austriei toată Ungaria de vest, dar în orașul Sopron și în cinci comune din jurul lui va fi plebiscit.

Compromisul acesta este în contradicție cu tratatul dela Trianon; este întâia crepătură făcută în zidurile păcii dela Trianon și constituie un precedent periculos pentru statele care formează așa numita „Mică Antantă”.

Maghiari din firea lor un popor exaltat, vor crede că s'au dărâmat zidurile Erichonului, și că până la reîntregirea Ungariei de ieri, mai au de făcut un singur pas. În adevăr nu s'a întâmplat altceva, decât s'a afirmat un princip rău, al unei democrații apuse și mai rău înțelesă. Ei vor vedea în compromisul din Veneția posibilitatea revenirii asupra păcii dela Trianon; noi știm că această speranță aparține domeniului fan-teriei, dar nu este mai puțin ade-

vărat că, speranța această ori cât ar fi de minuscule, înpledească foarte mult consolidarea Micii Antante.

Modificarea păcii dela Trianon va fi un argument în mâinile ire-dentiștilor și un izvor de agitație; este datorința noastră ca prin o politică înțeleaptă și bine chibzuită să smulgem armele acestea din mâinile dușmanilor noștri. Înainte de toate trebuie să distingem bine: cine sunt dușmanii noștri? Răspun-sul este ușor: toți intelectuali ma-ghiari, dar nici un țaran nici un industriaș maghiar. Țarani și in-dustriași maghiari nu au complotat în contra siguranței statului și nemulțămirea care există în sânul lor, le aflăm și la poporul român și au un lezământ comun: sunt urmările nefaste ale războiului. Nemulțumirile acestea, cu timpul și cu încetul vor dispărea. Însă și până atunci să explicăm maghia-rilor, că între România și Ungaria este o mare deosebire. România este o țară democratică, Ungaria o țară feudală. România a dat pământ tuturor țăranilor fără consi-derație de naționalitate și religie. A asigurat minimum necesar fiecă-rei familii și l'a scutit de ori ce

impozite. În Ungaria nu s'a dat pământ, și țarani și industriași sunt supuși nu numai la impozite foarte numeroase, dar și la tot soi-ul de rechiziționări inventate de mintea născocitoare a neamului. Să le dovedim că în Europa cen-trală noi suntem cei mai bine consolidați și că la noi este tralul cel mai ușor. Să le dovedim că departe de-a avea dreptul să fie nemulțămiiți cu soarta lor, au obligația morală să fie recunoscă-torii României, care din învinși se erau, i-a ridicat în rândurile în-vingătorilor și în loc de a plăti despăgubiri de război, ei beneficiază de jertfa celor optate de mil-ioane de români, căzuți în răz-boiul mondial. Maghiari în marea lor majoritate înțeleg bine limba noastră, iar unii vorbesc perfect, deci ne putem înțelege bine. Să ne adresăm miștii lor și astfel să le câștigăm inima. —

Cu totul altfel stă chestia in-telectualilor maghiari. Sunt abso-lut convinși că este imposibil să ajungem cu ei la o explicație sin-ceră și o înțelegere perfectă, și ceea ce este mai dureros este că nici ei și nici noi nu suntem de vină. Mentalitatea lor, cultura lor

și mai ales creșterea lor este cu totul opusă principiilor noastre. Ei oligarhi, noi democrați, ei au o imitație a culturii semito-germană, noi avem cultura latină, ei sunt crescuți să domluzeze și noi iubim libertatea până la anarhie.

Intelectuali acestia, cari locu-esc în ținuturile realitate, nici când nu se vor putea împaca și accepta starea actuală de lucruri, pentru-că ei văd amenințată existența lor și a familiilor lor. Agitând în contra noastră ei cred că nu perd nimic, dar în schimb nutresc spe-ranța că vor recâștiga totul. Față de elementele acestea politica no-astră poate fi numai una: să-i convingem că prin agitație pot pierde totul, nu cu promisiuni nici cu amenințări ci cu energie. Fie-care pas să fie bine judecat și îndeplinit până în cele mai mici amănunte. Fiecare gest al lor să fie reprimat, fiecare cuvânt al lor controlat, explicat și dacă se gă-sește numai umbră de agitație fă-cuți responsabili și pedepsiți fără cruțare.

Acestea sunt consecințele com-promisului din Veneția.

Vizita Iadului.

(Roman Infernal.)

de către SULEICĂ.

Motto: *Veți fi pedepsiți*

Pe unde ai păcătuit.

III. În zona chinătoarelor.

IV. În zona chinătorilor.

Urmarea I.

— Ce, nu știi cum mă cheamă? Ah . . . am uitat că ești un prost de pământean. . . . Mie'mi zice „Suleica-Teleleica”, am făcut și eu multe năzdrăvăniile pe pământ și m'a chemat Tartarul la slugăciit aici. —

— Da? Și pe unde ai umblat, mă rog?

— Prin toate părțile . . . dar în Franța am făcut-o lată. Eu am fost prietena frumoasei Pompadour. . .

— Da?!

— Păi sigur . . . dar ești curios să afli de chinutul nostru . . . el a fost vânător de lei; într'o noapte s'a îmbrăcat în piele de leu și a răpit pe singura fiică a unui fermier, o fată de 12 ani, apoi a trăit cu ea în pădure.

— Dar cine l'a sfătuit? că n'a făcut-o din capul lui. . .

— Cine? Cine altul de cât Asmedeu? . . . Ehe! când își bagă el coada . . .

— Ah, bănuiam eu, dar apropos de coadă, de ce nu purtați și Dvoastră, frumoasă necurață?

— Păi, noi femeile n'avem nici-odată, prostălaule . . . numai necurații noștri au. . .

— Așa? . . . nu știam . . . dar rogu-te, de ce pe aici e numai parte femească de serviciu la chinul bărbaților?

— Nici asta n'o știi prostălaule (zise sorbindu-mă cu ochi ei de foc) . . . Asta-i secția chinătoarelor; noi

femele, trebuie să chinăm pe bărbați ta și pe pământ, căci ordinul de sus este ca să fii pedepsit prin ce ai păcătuit. —

— Ah, bravo, îmi place că ești deșteaptă și știi toate, dar pe D-ta cine te chinuște?

— De sigur un bărbat . . . al meu e un sarsallă chior de ochiul stâng și dat naibei de rău! . . . Când ncap pe mâinele lui mă chinuște ca pe hoții de cai, da' mi place mai bine de cât cu binele. Așa . . . acum te las, că nu-l voi să stă în loc. —

— Foarte mulțumesc, frumoasă Suleică . . . dac' ai fi pe pământ m'aș amoreza de D-ta. . .

— Ești foarte nostim . . . salutare puțule!

— Salve frumusețo! . . . Să te mai văd când mi-oi vedea ceafa (zise în gândul meu) și plecâi. —

IV.

În zona chinătorilor.

Gemetele și vâetele continua ca gâitului porcului în gura lupului și pemăsură ce înaintam se perdeau încet în văzduh. —

Urmă o tăcere sepulcrală și de-odată îmi ajunse la urechi ceva ca un fel de behăit de miei și de oi, luate de lupi.

Cu cât mă apropiam de locurile acelea, cu atât auzeam mai tare și mai îndrăcit: be, he, hee, be, he, hee! . . . Mi se părea un furnicar pe spate și pălăria căta să fugă.

Nu trecu mult și mi răsare un urs în cale, c'o muere în gură, nici tânără, nici bătrână, goală, goluță și părul îi să țara pe pământ; pe urs călărea un spurcat de diavol de 2 metri, cu coada ca de șarpe și niște coarne ca de țap. —

Se încrunță la mine de mă trecu fiori și cătă să treacă în goana ursului.

Taina celor mici.

Pe cei curioși de a ști cum am descoperit taina acelor pe cari îi vom numi mici, ca să se deosebească de cei mari de cari va fi vorba mai târziu, îi rugăm să binevolască a face cu noi o scurtă călătorie cu trenul prin Transilvania.

Dacă vei voi să intri dela început în taina celor mici, la casa de bilete vei cere biletul în ungurește, asta înseamnă a fi știutor de limbi. Vei striga hamalul tot în ungurește, te vei sui nemțește în vagon și după ce te vei fi așezat pe vre-un loc liber vei plăti românește. Intre ele mai poate încapa câte-o înjurătură, asta tot în românește. Pe urmă îți vei ține de datorie a intra în vorbă cu ceilalți călători, vei vorbi în toate limbile și atunci ca prin farmec vei simți cum îți cresc penele, cum te infoi și devii mare. Iată o taină a celor mici: **dorință de a deveni mari.** Dacă vrei să cunoști pe cei mici nu te speria de loc de cheltueli. La prima stație la masa în restaurantul gărei și fă o plimbare cu birja până va sosi trenul următor. Dacă e ziuă fă și ceva cumpărături și mai ales te interesează de mersul valutei. Nu poți deveni mare azi fără nițică speculă la bursă. Când vei vedea că ai câștigat te va furnica la inimă dorul de a câștiga bani mulți. Căci oameni mici în dorința de a deveni mari au o nespunsă sete de bogăție. Dar să nu crezi că cunoști destul de bine taina acestor oameni. Bogăția e un mijloc de a se avânta în cele mai mari întreprinderi, în cele dintâi posturi, dorința cea mai ferbinte a celor mici e de a ocupa cele mai înalte funcțiuni. De aceea te rog oprește-te să zicem într'un oraș mai mare cu cel puțin reședință de județ, și fă o probă. Cere un post înalt la care n'ai visat să ajungi în viață. Dacă îl primești — ceia-ce nu e de loc eschis — vei simți o mândrie, o sete de glorie vrednică de al doilea Cezar. Îți vei schimba la nevoie și după moda de acum și soția, îți vei cumpăra case și acareturi. Dacă le vei fi făcut toate

acestea, și nu vei fi uirat ca să vorbești de sus pe ceilalți muritori și vei vorbi în limbi străine și cu acei cari vreau să învețe limba ta, atunci vei ajunge să cunoști taina celor mici de suflet.

— Domnule, îți mulțumesc de așa sfaturi, asta e un lucru natural, e o ambiție, pe care trebuie să o hrănească tot omul.

— Imi pare bine, neică, că mă intrerupi, văd că și D. ta ai ambiția nesăturată de a deveni mare și cu asta mi-ai dat o dovadă mai mult, că cei mici sunt cu mult mai mulți și mai răi ca cei vechi, și că ăștia nu sunt altceva decât **ciocoi cei noi** pe cari îi găsești pela toate ungherele Transilvaniei. La revedere!

T.

Din trecutul suferințelor apropiate.

Doi eroi.

Unul român: Niculae Topârcean, altul maghiar: Ign. Grünberger.

„Liga sionistă” din loc sau pe 'ntelesul tuturor „tovărășia evreilor” trimite scrisori la ziarele din Cluj, înfățișând lucrurile de așa, că evreii din Alba-Iulia n'ar avea pace de cei câți-va funcționari români din loc și ca dovadă înșiră între altele suferințele unui comerciant, care de aproape un an de zile nu găsește nicăiri adăpost în Alba-Iulia. Și ca lucrurile să fie și mai încornurate, s'amestecă în acelea povești tot felul de persoane, ca cu atât mai tare s'apară nevinovăția ligii sioniste și a dlui Grünberger. Adevărul însă e altul, ceace se vede din trecutul comerciantului Grünberger, care'n anul 1915 Nov. 27 s'a înfățișat înaintea jandarmilor din Zlatna și a dat următoarele la protocol: „Azi a venit la mine Niculae Topârcean din comuna Micești (Chișfalău) să cumpere o funie și părăndu-i-se prea scumpă a zis, că n'o să mai vinzi tu mult timp aici, o să vină România și pe voi vă va trimite în țara voastră. Eu am zis atunci, că o să te duc cu mine. Românul s'a dus apoi suduind. În prăvălie n'a mai fost nime s'audă cuvintele acestea. Cele spuse sunt bine transcrise.” Ign. Grünberger. (Vezi proc. verb. luat de secret. com. in

27 Nov. 1915 din Zlatna.) Românul Nic. Topârceanu de loc e prins de jandarmi și dus la Alba-Iulia, unde stă fără judecată până'n 2 Februarie 1916, când ajunge la rând crima românului. Se cotește pâra dlui Grünberger apoi fasiunea doamnei Grünberger, care spune, că n'a auzit nimic din cele petrecute în prăvălie și fiindcă nu era temeiul spre a-l judeca pe român lipsind dovezile, pârătorul depune jurământ, că ce-a spus e adevărat și bietul Nic. Topârcean e judecat la 6 luni temniță. Inzădar omul nostru spune, că nu-s adevărate cele pârute, ori ca comerciantul ceruse un preț prea mare și el a avut de-a face numai cu năcazul lui și nu cu țara ungurească, nu i-se primește, ci se ia în socotință numai îngrijorarea față de soartea statului maghiar, de care a fost cuprins în aceea zi memorabilă de 27 Nov. 915 dl. Grünberger, ca astfel crima lui N. Topârcean să devină și mai îngrozitoare. Procurorul nu se mulțamește cu pedeapsa dictată și face recurs pentru a i-se mări pedeapsa țaranului, deoarece numai bietul Grünberger știe, cât de mult l-a atins vorbele românului și'n ce primejdie ajunsese statul maghiar prin o pășire așa de energică a cultivatorului de zarzavat din Micești. Recursul n'a fost deplin motivat și pedeapsa lui N. Topârcean a rămas cea dictată cu sentința No. 186—1916. Se poate vedea și azi la tribunalul din Alba-Iulia, dosarul constatător din circa 12 acte.

N. Topârceanu și-a făcut pedeapsa și scăpând din temniță nu peste mult timp a trecut în lumea eroilor necunoscuți, parte pentru răceala contrasă în temniță, parte pentru vrâsta-i de aproape 70 ani care n'a putut îndura bătăile și frecările mâncate dela jandarmi pentru întregirea țării, iar dl Grünberger din Zlatna a fost adus în Alba-Iulia și așezat în cetate, ca de acolo să privească'n jur la cei cari ca Topârceanu ar pri mejdului unitatea statului maghiar.

Întâmplarea face, ca tocmai o cauză, ca cea simțită de Topârceanu și anume ridicarea veșnicului monument al întregirii adevărat edificiu în coronârli pentru care a suferit și Topârceanu să-l dea afară pe dl Grünberger din locul de veghie, căci nu mai era lipsă, și acum pribegeste liber și neatins, fără să-și aducă aminte de suferințele,

ce le-a pricinuit unui om neputincios de 70 ani.

Din cele înșirate până'aci deoparte vede figura palidă a mucenicului român Nic. Topârceanu din Micești, iar de altă parte apare cutezanța fără margini a dlui Grünberger, care'n loc să și pună cenușă pe cap și să ceară iertare pentru spionajul făcut, mai are 'ndrăzneală să tulbure azi casele altora și-a cere dela autorități comiterea altor ilegalități numai pentru a-i face hatărul unuia, care sigur și azi oftează după stăpânirea, celor ce l-au adus în semn de recunoștință în Alba-Iulia. Și se mai poate vedea puțină selecționare, ce-o face liga sionistă din loc între membrii ei, când pe-un evreu fost spion maghiar nu numai, că-l socotește făcând parte din ligă, ci-l ia și'n apărare și 'ncă pentru un astfel de membru detrage din numele bun al altora scornind și 'mprăștiind tot felul de știri, care de cari mai lărmuitoare.

Nu'n felul acesta trebuie să lucreze liga sionistă. Trebuie să se desbare de vederile strâmte oricare membru al ligii și să excludă din sinul ei pe cei ce nu numai cu trecutul ci și cu prezentul o compromit altfel ne face impresia, că alipirea evreilor față de România întregită nuie sinceră, ci numai un semn convențional, ceace nu ne vine a crede.

De altă parte să știe concetățenii noștri, că'n țara unită cu mult sânge românesc și creștinesc nu există prerogative și privilegii, ci deplină egalitate între toți cetățenii. Era privilegiilor, credem, că a dispărut deodată cu dispariția Austro-Ungariei și credem, că n'o să mai vină niciodată, dacă fiește care cetățean își va cunoaște bine drepturile și datorile ce le avem către noi înșine, neam, lege și țară.

C. Cincinat.

Astăzi 23 o. ora 5 p. m. în biserică Protop. Teoculescu, are loc căsătoria religioasă a doamnei Virginica unica fiică a dlui General Glodeanu Comand. Diviziei 21, cu dl Major Virgil Popovici.

Nuni vor fi dna și dl General Pap Com. Corp. 7 de armată și dna și dl Colonel brigadier Grigorescu Artur. Uram tinerilor căsătorii, viață bună și nici un nor tulburător să nu se ivească la orizontul căsătoriei lor, iar viața să le fie parfumată și să aibă coloritul răzelor de Mai.

Da eu de acolo strig: „In numele lui Tărtăilă prietinel meu, te somez spurcatule, să-mi spui ce ai cu femeia asta? . . . Păcat de părul ei . . . mai las-o'n pace!

— Vezi-ți de drum, pământean curios, zise behând și el și femeia.

— Stăi, îți zic, că te dau pe mâna spurcăciunei sale!

— Bineee . . . hai să stau . . . dar n'am vreme multă de perdut!

— Așa, acum fă bunătațe și poruncește ursului să mai slăbească pe biata femeie, s'o lase din' gură și spune-mi ce-i cu ea, ce rele a făcut?

— Asta a ținut patru bărbați și pe toți i-a dat gata . . . al cincilea era și el pe pragul morții, când m'au trimis ai noștri de l-am luat ei sufletu și nici în lad nu se astâmpără . . . îi joacă ochii după bărbați!

Nu găsesc cine știe ce crimă în asta . . .

Așa crezi tu, dar alții zic alt-fel . . . cele de pe pământ se plâneau că le

umflă toți bărbații . . . de asta ne pasă nouă ci de faptul că dobitocii mureau de moarte bună și nouă ne trebuiesc suflete . . . așa că din satul ei ne-am ales cu sufletul acesteia . . . dar nu știi ce poamă . . . ia fă-te co întrebi ceva . . .

— Ascultă femeie, adevărat să fie c'ai păcătuit mult în viață?

Ah, dragă, trebuia mai mult . . . iată ce bine's clădită, zise arătându-și formele . . . e hei! crezi că mi-ai fi scăpat dacă te prindeam pe la noi?

— Fiii! a naibilepră, zisei, întorcându-mi ochii de la ea cu desgust! . . . ai dreptate sarsallă; las-o aici cu ursul și fii așa de bun, mărșevenie, de mergi cu mine la răscrucea drumurilor ca să'mi explici diferite cazuri . . . îți voi răsplăti pe lumea cealaltă dacă vom da ochi amândoi.

— Pentru că ești băiat de treabă, hai . . . la să stăm aicea, zise el când ajunserăm, și trântindu-se jos începu a se păduchea și a a arunca

puricii în gură, trosnindu-i ca pe sămânța de cânepă. — Să nu-ți pară curios, zice el, la noi e un uz, după cum voi proștii de pământeni vă răsuciiți mustața, dar iată vine un caz și iute în zare și mai multe.

Vezi pe asta din coarnele bivoliului? N'ai d'a mult pe ea acum, dar în viață a speriat și pe Grețoșenia sa de Scaraoșchi, — deși nu-i bătrână, totuși era o bucațică bună de fermecătoare, aducea omul călare pe trestie, îl amorează cu deatila și la urmă când o mai și plătea, în loc de mulțumiri îi zicea: „Tap! și bivoli înaintea ta!” și de aceia am săturat-o și noi.

— Ia uite-o pe ala din coarnele țapului . . .

— Da, o văd . . . da zdravăn țap! parcă-i un taur.

— Da, în adevăr, dar află că asta numai de câți-va ani e dobitoc; pe pământ era om . . . dar știi de cei bețivi și nesătul la toate . . . muerea

de asemenea a fost . . . n'a mai ales de loc . . . a înșirat și bun și rău și d'ala l-am trântit-o pe cap.

Bată-te să te bată, că bine ma explici, da cum te chiamă?

— Sărsăilescu — Behăilovici!

Bravoo, da știi că ai nume modern . . .

— Măi . . . ne-am mai modernizat și noi . . . d'a la'n privește pe cea din gura vulpoiului celui zdravăn . . . e hei, ce poamă de fată a fost . . . a tocat o duzină de flăcăi pentru cercel și dragănele; . . . cu toți a trăit, dar cu al treisprezecilea i s'a infundat în noaptea nunții, c'a eșit rău la probă; a mâncat o bătaie soră cu moartea și am sărit noi de l-am scăpat cel puțin sufletul, pe care l'am aruncat în gura vulpoiului, c'a trăit prin viclenie . . . vezi că folosim și noi la ceva? . . .

— Ba bine că nu! . . . Caută numai și te întâlnește, cu mine pe lu-

Mișcarea în armată

Pe ziua de 1 Oct. 1921, cu vechimea de la 1 Aprilie 1921, următorii generali de brigadă a fost înaintați:

Jitiianu Ioan, general de brigadă de la 1 Septemvrie 1917; Vernescu Ioan, general de brigadă de la 1 Septemvrie 1917; Holban Ștefan, general de brigadă dela 1 Septemvrie 1917; Constanidide Alex. general de brigadă dela 1 Septemvrie 1917.

Pe ziua de 8 Noemvrie a. c. se fac în interesul serviciului, următoarele mutări de ofițeri generali:

Generalul de divizie adjutant Istrati Ioan, inspectorul tehnic al genului, se pune la dispozițiunea M. de război, delegându-se cu inspecțiunea superioară a administrației armatei; generalul de divizie Popovici Ioan comandantul corpului II de armată, se numește comandant militar al Basarabiei; generalul de divizie Ghințescu Ioan, inspector tehnic al învățământului militar, se numește inspector tehnic al genului; generalul de divizie Mărgineanu Alexandru, comandantul diviziei a IV-a, se numește comandant al corpului II armată; generalul de brigadă Ștefănescu Ioan, comandantul comandamentului III teritorial, se numește comandant al corpului grănicerilor; generalul de brigadă Holban Ștefan comandantul diviziei VI, se numește inspector tehnic al învățământului militar; generalul de brigadă Vernescu Ioan, comandantul diviziei V, se numește comandant al comandamentului III teritorial; generalul de brigadă Mihăescu Ilie, comandantul diviziei XII, se numește comandant al comandamentului IV teritorial; generalul de brigadă Dejoianu Ioan comandantul artileriei corpului I armată, se numește comandant al diviziei XII; generalul de brigadă Davidoglu Cleante, comandantul diviziei XIV se numește comandant al diviziei 17 generalul de brigadă Lișcu Toma, comandantul corpului grănicerilor, se numește comandant al diviziei XIV; generalul de brigadă Papana Ion, dela inspectoratul tehnic al artileriei, se numește comandant al diviziei VII; generalul de brigadă Panaitescu Ștefan, comandantul brigadei 30 pe 40 infanterie,

se numește comandant al diviziei VI; generalul de brigadă Epure Trăian, comandantul brigadei 3 infanterie, se numește comandant al diviziei V.

I. O. V.

În ziua de 9 X. 1921 a avut loc în sala de recepție a Primăriei Alba-Iulia întrunirea comitetului județan I. O. V., filiala Alba-Iulia; s'a procedat la alegerea comitetului permanent, alegându-se cu majoritate de voturi, ca președinte de onoare: I. P. S. S. Metropolitul Vasile Suci, vice-președinti: Dl. General Glodeanu și Dl. Protopop Teculescu, secretari: D-ni Fodor și Dumitrean.

Astfel, comitetul constituit, se va întruni în curând, sub președinția I. P. S. S. Metropolitul Suci, care ne este prea cunoscut, pentru operele de binefacere, pentru îndrumările și munca hotărâtă ce a depus-o în totdeauna, cu scopul de a da sprijinul moral și material: invalizilor, care sunt eroii neamului; acelor mici copii, cari la o vârstă fragedă au rămas singuri în lume și acelor sărmane femei, cari și-au pierdut totul, însă cu sufletul multumit, că soții lor au pierit acolo, unde simbolul biruinței triumfă azi în ochii tuturor.

Lor trebuie să le dăm sprijinul moral și material, lor trebuie să le păstrăm o pietate sfântă, care să fie de exemplu generațiilor de azi.

Cu toți trebuie să susținem și să dezvoltăm o muncă intensă, pentru a da ajutorul nostru oficiului județan I. O. V.

Noului Comitet, care e călăuzit a aduce la îndeplinire un scop, demn de toată lauda, îi transmitem urările noastre, dorindu-i spor la muncă. —

Dela Milsco.

Intristații ofițeri ai Reg. 105-106 Infanterie fac cunoscut încetarea din viață a scumpului și iubitului lor Comand. Locot. Colonel Constandin Nisipeanu ajutor al Șefului de Corp.

Fie! țărâna usoară!

Odorhei, 18 Oct. 1921.

Comd. Reg. Col TIMCO.

Știri culturale.

Dl. Min. Octavian Goga a luat măsuri să se întemeieze încă teatre Naționale la Cernăuți, la Timișoara, Lugoj și Arad.

ȘTIRI LOCALE.

— Mulțumită. Redacția mulțumeste D-lui Lazar Nathan din loc yentru că în loc de 50 lei abonament pe an a trimis 100 de lei, sprijinind prin fapta aceasta gazeta noastră cu 50 lei.

— În săptămâna trecută a sosit o trupa de teatru maghiara, anunțând a preda în orasul nostru 60 de reprezentații. Trupa întâmpina greutăți din cauza incuarteruirii fiind mare criza de locuințe.

Teatrul e foarte frecventat atât de maghiari și evrei cât și de români. Asupra trupei și pieselor de teatru o să revenim.

În vederea autorităților în drept din Alba-Iulia. Căți-va cetățeni din loc ni-se plâng că ori-că licitație publică se face, nu este publicată la timp și că dacă este publicată e în așa sens că foarte puțini știu, de aci provine că aproape numai jidani sunt la licitații publice.

POȘTA REDACȚIEI

Redacția refuză de a primi ori-ce epistole neplătite.

Toți binefacătorii și sprijinitorii gazetei noastre vor primi mulțumiri pe calea publicității.

Abonații noștri cari primesc gazeta și nu au achitat abonamentul sunt rugați a ne trimite costul abonamentului pe timpul cât doresc a avea gazeta.

Înținem să rugăm că toți anii cari au primit numărul 1—5 și la Nr. 8 refuză gazeta, sunt rugați a ne trimite costul numerelor primite, deoarece la noi fie-care număr costă mult, iar dacă la fie-care număr păgubim câteva sute de exemplare nu putem face față cheltuelilor.

INFORMAȚIUNI.

Soțiile mai multor ofițeri care nu au putut a-și aduce bagagele din lipsa de locuințe și care au interese în diferite orașe. Roagă pe dl. Ministru de Război a-le clarifica situația călătoriei pe C. F. R. Intrucât nu s'a adus la cunoștința șefilor de tren, tariful ce trebuie a-l plăti de $\frac{1}{4}$ sau $\frac{1}{2}$; deoarece întâmpină moșicia, și chiar brutalități, cum de exemplu a întâmpinat soția unui ofițer superior încălțatoria sa spe Timișoara.

În „Monitorul oficial“ de azi s'a publicat Decretul Regal, prin care A. S. R. Principele Carol moștenitorul Tronului a fost înălțat la gradul de General de brigadă, și numit în același timp Comandant al trupelor de vânători de munte pe ziua de 1 Aprilie 1921. —

Tot în același „Monitor“ oficial s'a publicat și Decretul prin care A. S. Regală principele Nicolae a fost înaintat la gradul de Locot. pe ziua de 1 Iunie 1921. —

A. S. Regală Principele Carol, Moștenitorul Tronului, General de brigadă, comandant al trupelor de vânători de munte, a mai fost însărcinat și cu funcția de Inspector General al Marinei, în această calitate s'a înscris în controalele Marinei cu gradul de Contra Amiral.

Dl. General Rășcanu, Ministru de Război a fost înălțat la gradul de General de divizie pe ziua de 1 Oct. 1921, cu vechimea de la 1 Aprilie 1921.

De la Paris a venit un aeroplan ce a aterisat pe Câmpia aerodromului București. Acest avion este al societății particulare pentru transportul călătorilor și traficul postal, venit în recunoașterea llinei Paris—București și Praga—București.

M. S. Regele a exprimat dorința că nu se va încorona decât la Alba-Iulia în ziua de 10 Mai 1922

P. S. S. Mitropolitul Bălan a hirotonisit pe S. S. Ilarion Pușcariu ridicându-l la gradul de Arhiepiscop.

Din salinile Sugoțaj din Maramureș se va exporta 5000 vagoane de sare în statele învecinate.

Guvernul sovietic a ordonat înpușcare profesorilor de științe politice Lazareoski și Tișvinski din cauza activității lor.

În direcția Generală a Poștelor, o comisie instituită din specialiști, lucrează pentru o nouă organizare ce urmează să se dea schimbului de bani prin poștă.

În București partidul Țărănesc a ținut o întrunire în cartierul gării de Nord. Au vorbit dnii Senator Dumitrescu, Deputații Dr. Lupu, Madgearu, Halos și Ioan.

Intrulrea de la Cernăuți. La Cernăuți Partidul Poporului a ținut o mare întrunire.

Țărâname din toate unghururile țării au fost aduși cu trenul.

Dl. General Averescu a sosit însoțit de dl. Ministru Cudalbu, Negulescu și de dnii Ministru Dorj

mea alaltă și ți arăt cu cât îți poate pielea . . .

— Ne-am înțeles, merci! . . . Da mai observă pe ceia din coarnele taurului cel negru; să-ți spun și de ea: Vezi-o că nu-i tocmai prost formată . . . ei bine, neobrăzată asta se luă la întrecere cu epele și cu vacile; d'ăia i-am dat-o pe cap taurului, care a fost și el pe vremuri o poamă bună de cărbunar, de speriașe muerile oamenilor prin pădure. . .

— Nu prea . . . acolo ai ce vedea . . . nu mai perde vremea și șterge-o într'acolo . . . vei vedea la o cotitură o lumină mare și nu-i departe.

— Departe-i Roata Lumii? — Nu prea . . . acolo ai ce vedea . . . nu mai perde vremea și șterge-o într'acolo . . . vei vedea la o cotitură o lumină mare și nu-i departe.

— Mulțumesc, domnule Behăilovici, nu uită să-mi faci vizită pe pământ că te-o omeni eu cum trebuie și după merit . . . n'avea grijă!

Merci, dragă, mergi cu necuratu în pace și petrecere bună! . . . Așa zise și se făcu nevăzut. — Fără a mă mai întreba unde a intrat, că începusem să mă obișnuiesc cu cludețele niște poznașilor mei amfitrioni, mă așezai pe cale. —

V.

„Roata Lumii“

— Merg eu cât ațfumă o lume, când la cotitura unui drum, după un deal cât muntele la noi, negru și posomorât, de unde abla mai auzai behătele și văicărerle umerilor ce lăsasem în urmă, iacă că răsare o lumină urlașă din toate culorile de pe lume dar roșu și verdele predominau: Roșu mai aprins ca sângele și verdele de licurici și cântaride. —

Mă îndreptez cu îndăbăre într'acolo, începe să se desemneze în zare o roată mare cât pustia. — Dau fuga mai aproape, dar mă opresc brusc, că mă dogorea. —

Mă chiorăsc eu, cum putui într'acolo, când ce să văd mamă doamne? Drăcovenie câtă frunză și iarbă (Doamne ferește și cruce în casă) cățarați pe spițele roții. Un chiot ș'un nechezat asurzitor mă prlm; răsete, guițătură, behăituri, grohăituri, tăsniră în văzduh ca sirenele de la porturi; —

Puțin! ucigă-vă toaca! (zic în gând ș'o rup de fugă înapoi!

Stai măi bălălaule măaa! Unde fugi? imi strigă dracu de la cărmă! Vino'n coaa!! Cum venit aici fără protecțiee?! . . .

— Ba, aaam . . . Tărtărilă și pe Asmodeeaa!

— Biineee! mârșevit să le fie numele! . . . haida viinoo! •

Imi iau inima'n dinți și mă apropli ca la 50 de pași . . . focul nu mă dogorea așa tare, de ș'imi era căld de plesneam (bine zicea el Tărtărilă c'am să mă satur de căldură).

(Va urma!)

Popovici, care la eșit intru întâmpinare la Ițcani.

În piața orașului ce era frumos pavosală, ca și gara, o mulțime imensă aștepta. A luat cuvântul dl Dori Popovici care în numele Bucovinenilor o adus elogi dl General Averescu, care ca om politic își face datoria precum și a făcut-o ca ostaș.

A vorbit Primarul Hală asemenea arătând dragostea și ce a făcut dl Ministru Averescu pentru țărani.

Dl Gluzelan deputat spune că acest partid luptă pentru combaterea regionalismului și unificarea țării.

Dl Gen. Averescu a făcut istoricul Românilor care a avut veșnic simțul Conservării neamului și care astăzi a prins atât de mult la creșterea româniei mari și că dacă astăzi este România mare, nu a făcut-o nici un partid ci numai totalitatea generațiilor care sau pregătit pentru marele ceas al Unirii. Mai spune că e trist că pentru români se mai găsesc azi care să spună că armată e făcută numai din slăbănogi și că o mociură e vechiul regat.

Înțelege luptă să se dea între partide, dar trebuie să desaprube campaniile ce se dau între 2 provincii. Seara s'a dat un banchet la Palatul Administrativ.

S'a luat măsuri ca pe căile ferate să se perceapă o amendă de la călătorii ce vor fi găsiți în neregulă. — Acelora care vor fi într-o clasă superioară, aceia a cărei legitimație, va plăti o amendă calculată astfel. Pentru o zonă, care este 50 km. cel mult cl. I. lei 160; în clasa II. lei 100; în clasa treia lei 60 și cu clasa 4 lei 30; iar acei care vor fi găsiți dintr-o clasă înalta, de la a doua la întâiu 60 lei, de la a treia, la a doua 40, de la a 4 la a treia 30, iar de la a treia la întâia 100.

Aceste amende sunt valabile numai de la gara unde a fost prins până la stația ce urmează, dacă la caz că nu-și scoate bilet în gară, aranjându-se singur, va fi amendat din nou înmulțindu-se zonele cu sumele arătate mai sus.

În ziua de 29 și 30 Oct. se ține în Medlaș târgul de vite.

Relativ la reformarea agrară și funcționarea Băncii Agrare în Ardeal, a avut loc o consfătuire la Ministerul de Interne.

Din Cehoslovacia se notifică la

Paris că nu aderă la Convenția de la Veneția, fiind că se încurajează iloyalitatea Ungară.

Un aeroplan în Someșfalău, din cauza unui defect la motor a căzut de la o înălțime de zece de metri, răzind mortal pe Sublt. Ionescu iar avionul s'a sfărâmat complet.

Din „Steagul” se aude că dl Iorga indeamnă partizanii la propagandă pentru colaborarea liberală naționalistă.

În Oradea Mare o delegație de avocați maghlarî au cerut permisiunea pentru pledoaria în limba maghlară atât la Trib cât și la judecătoria.

Cu multă durere aflăm că confratele „România Nouă” din cauza dificultății a trebuit să suspende apariția ziarului pentru un timp mai îndelungat — și această numai din cauza noastră a românilor care incurajăm ziarele streine cumpărându-le și nesocotind pe ale noastre.

La Btç, Dl Inspector Voinescu însoțit de 2 jud. de instrucție, 6 procorori, un batalion de jand. și toată brigada de siguranță au făcut o razie în oraș, reușind să aresteze 24 comuniști teroriști printre care numeroși devadați de la închisoare, iar 16 arestări s'au operat pe calea Rahovei,

Văcărești și Grivița. La perchezitia făcută s'a găsit la unul un carnet cu 60 adrese ale membrilor înscrși noi, pe care urmează ai aresta.

S'au găsit bombe ce au fost duse la Arsenal spre a fi examinate, arme și o mulțime de teacuri cu documente.

Din cercetările ce s'au făcut aveau de gând să arunce în aer Hotelu Capșa, precum și gara de Nord. Toată acțiunea este dirigeată de la Moscova.

La Cluj a apărut primul număr al Cărierului Justiției militare — având ca presedinte al Comitetului de redacție pe dl General Pangratî; iar ca director și proprietar pe dl Major Vasile Chiru prim Comisar regal al Corpului 6 de Armată.

Dl Vasile Chiru e destul de cunoscut și distins scriitor român, a dat la iveală mai multe lucrări printre care cităm «Un oftat în umbră» «Sufletele mari piesă de teatru» și altele multe, la care pus tot sufletul d-sale de Artist. — Acum ne arată că nu e numai un îndemânic și priceput scriitor, dar dă dovadă și de dragostea și priceperea d-sale în Justiția militară. Li urăm viață lungă și izbândă pentru consolidarea Justiției Militare.

Căutăm persoane care se pot ocupa cu facerea de mentelilor și vânzarea gazetei în întreaga țară.

Un teren în centru orașului de vânzare

Informațiuni detaliate la

REDACTIE

DE VANZARE

O garnitură mobilă de salon Adresa la Redacție

CUMPĂR CASĂ cu 5-6 încăperi și dependente, să albă și curte mare. — A se adresa la

REDACTIE.

Abonați-vă, citiți și răspândiți nouă gazeta „Transilvania Românească”!

Căutăm depozitari de ziare în toate centrele și orașele României Mari, oferindu-le rabat splendid

Administrația.

Casă, în Alba-Iulia, con-

odăi și curte

de vânzare. La cumpărare se poate ocupa imediat

Trei odăi și o bucătărie

Informațiunile

REDACTIE.

O trăsură pe arcuri, de un cal, de vânzare.

Adresa la Redacție.

TRANSPORTURI CU Autocamioane

în

toate direcțiile execută leștin. Proprietarul de autocamioane

ILIE RADULESCU

Str. Canalului Nr. 19

(vis-a-vis de Poștă.)

Alba-Iulia.

Reclama e sursă-
tul comerțului.

Cumpăr timbre postale AUSTRIA, UNGARIA și GERMANIA, de preferință emisiunile vechi. Adresa la Redacție.

De vânzare un

biliard cu bile și 7 tacuri a se

adresa la Redacție.

Răspândiți gazeta „Transilvania Românească” scrisă pentru neville tuturor.

BANCA CENTRALĂ PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT S. A

Sucursala: ALBA-IULIA

Sediul central: CLUJ

Capital social: Lei 50,000,000.—

Filiale: ALBA-IULIA, ARAD, HAȚEG, SIBIU, TURDA.

Adresă telegrafică: CENTRALA.

Telefon: 68.

Tot felul de operațiuni de bancă și comerciale.